

Sygn. akt: **I C 247/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2016 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Sznura

po rozpoznaniu na rozprawie protokolowanej przez ref. staż. A. B. w dniu 12 października 2016 r.

sprawy z powództwa **H. Z. (1)**

przeciwko **(...) S.A. w G.**

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda H. Z. (1) na rzecz pozwanej (...) S.A. w G. kwotę 1.217 zł (jednego tysiąca dwustu siedemnastu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądza od powoda H. Z. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku kwotę 27 zł (dwudziestu siedmiu złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód **H. Z. (2)** domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej **(...) S.A. w G.** kwoty 4.200 zł wraz z odsetkami ustawowymi od 13 maja 2010 r. i kosztami procesu. Uzasadniając swoje żądanie, podał, że strony zawarły umowę na dostawę energii elektrycznej do lokalu mieszkalnego powoda, na mocy której H. Z. (2) zobowiązany był do zapłaty pozwanej należności za zużytą energię elektryczną – na podstawie wystawionych przez (...) S.A. w G. faktur. Pozwana błędnie przyjęła taryfę opłat stosowaną dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, odmawiając zmiany umowy w zakresie przyjętej taryfy.

Postanowieniem z 28 stycznia 2016 r., wydanym w sprawie oznaczonej sygnaturą akt I C 64/16, Sąd Rejonowy w Ostródzie stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu Gdańsk-Północ w Gdańsku jako właściwemu.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu kwestionowała roszczenie zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Przyznała, że w wyniku omyłki w trakcie zawierania umowy z powodem błędnie określono grupę taryfową jako (...), co spowodowało obciążenie powoda zawyżonymi należnościami za energię elektryczną. Jednakże po złożeniu reklamacji przez powoda ww. zakresie dokonano korekty zużycia energii elektrycznej od dnia zawarcia umowy, tj. od 13 maja 2010 r. na właściwą grupę taryfową, tj. do dnia 20 sierpnia 2014 r. Łączna kwota za korygowany okres wyniosła 4.729,42 zł. Kwota ta tytułem nadpłaty została zwrócona na rachunek bankowy zgodnie z dyspozycją powoda. Odnosząc się do żądania odsetek strona pozwana argumentowała m.in., że powód nie wskazał podstawy ich żądania.

W piśmie procesowym z 19 września 2016 r. powód rozszerzył powództwo do kwoty 4.729,42 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 maja 2010 r. H. Z. (2) zawarł z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w G. umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...) dla lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w przy ul. (...) w O.. To rozliczeń przyjęto taryfę (...).

Okoliczność bezsporna, vide : umowa, k. 4; warunki przyłączenia, k. 5.

W dniu 06 sierpnia 2014 r. H. Z. (2) zawarł z (...) S.A. w G. umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...) dla lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w przy ul. (...) w O.. W pkt (...) umowy błędnie przyjęto do rozliczeń taryfę (...).

W związku z zaistniałą sytuacją powód 18 stycznia 2016 r. złożył reklamację u pozwanej.

Okoliczność bezsporna, vide : umowa, k. 6; pismo pozwanej z 06 maja 2016 r., k. 95-96.

Pozwana uznała reklamację powoda.

Dnia 28 kwietnia 2016 r. i 04 maja 2016 r. na rzecz powoda zostały wystawione faktury korygujące, dotyczące przeliczenia z grupy taryfowej (...) za okres od 17 maja 2010 r. do 20 sierpnia 2014 r. Suma korekt wyniosła 4.729,42 zł.

Pismem z 06 maja 2016 r. pozwana poinformowała powoda o podjętych działaniach w sprawie reklamacji, w tym poinformowała powoda, że nadpłata może być zwrócona/przebiegowana na podstawie przesłanego wniosku zawierającego nr konta bankowego do przelewu lub nr konta klienta (...) S.A. do dokonania przebiegowania lub nadpłata może pozostać do rozliczenia kolejnych należności i faktur.

Okoliczność bezsporna, vide : faktury korygujące, k. 63-94; pismo pozwanej z 06 maja 2016 r., k. 95-96.

W piśmie z 06 maja 2016 r. (data wpływu do pozwanej 12 maja 2016 r.) powód wniósł o przekazanie nadpłaty na wskazany przez niego numer rachunku bankowego.

Okoliczność bezsporna, vide : pismo powoda z 06 maja 2016 r., k. 97.

W dniu 16 maja 2016 r. pozwana dokonała zwrotu nadpłaty w wysokości 4.729,42 zł na rzecz powoda zgodnie z jego dyspozycją na numer rachunek bankowy wskazany w piśmie z 06 maja 2016 r.

Okoliczność bezsporna, vide : potwierdzenie przelewu, k. 99; wydruk z kartoteki klienta, k. 98; pismo powoda z 06 maja 2016 r., k. 97.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo podlegało oddaleniu pomimo tego, że żądanie powoda było zasadne w chwili wniesienia pozwu. Pozwana nie zaprzeczyła słuszności żądania, zachowała się już w toku procesu w sposób przekraczający pierwotne oczekiwania przez powoda, spełniając świadczenie pieniężne w wysokości 4.729,42 zł. Powód nie cofnął jednak powództwa, a wręcz przeciwnie dokonał jego modyfikacji do kwoty uiszczonej przez pozwaną.

Zgodnie z art. 316 §1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, nie może zatem pominąć faktu spełnienia świadczenia. Stanowi on podstawową czynność decyzyjną sądu o charakterze merytorycznym, rozstrzygającą sprawę co do istoty, w odniesieniu do przedmiotu procesu. Stan sprawy obejmuje zarówno jej okoliczności faktyczne, jak i obowiązujące przepisy, mogące stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 września 1975 r., I CR 526/75; z 7 marca 1997 r., II CKN 70/96; z 22 czerwca 2004 r., IV CK 453/03; z 8 lutego 2006 r., II CSK 153/05; z 15 lutego 2013 r., I CSK 314/12). Może on różnić się od tego, który istniał w momencie wnoszenia powództwa i był wyznaczony pozwem (art. 187 § 1 k.p.c.), jeżeli podjęte zostały przez strony czynności mające wpływ na żądanie, jego rodzaj i zakres oraz na okoliczności faktyczne przytoczone na uzasadnienie żądania pozwu. Przepis art. 316 §1 k.p.c. wyraża zasadę aktualności orzeczenia sądowego, mającą zastosowanie do każdego rodzaju powództwa (o świadczenie, o ustalenie stosunku prawnego lub prawa, o ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa). Do czynności wpływających na

zmianę stanu sprawy istniejącego w chwili wnoszenia pozwu należy również spełnienie świadczenia przez pozwanego w toku postępowania, powodujące wygaśnięcie dochodzonego roszczenia. Jeżeli na skutek spełnienia świadczenia przez pozwanego w toku postępowania doszło do wygaśnięcia objętej roszczeniem wierzytelności, odpadła podstawa do uwzględnienia powództwa (por. uchwała Sądu Najwyższego z 26 lutego 2014 r., sygn. akt III CZP 119/13).

Stan faktyczny niniejszej sprawy był między stronami bezsporny, został ustalony w oparciu o powołane powyżej dokumenty, których prawdziwość i moc dowodowa nie były przez żadną ze stron postępowania kwestionowane i nie budziły wątpliwości Sądu. Poza sporem był fakt zawarcia przez strony umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz wysokość nadpłaconej przez powoda kwoty pieniężnej.

Na marginesie sąd wskazuje, że nie zgadza się ze stanowiskiem strony pozwanej, by w niniejszej sprawie niedopuszczalne było rozszerzenie powództwa, którego powód dokonał do kwoty 4.729,42 zł, w piśmie procesowym z 19 września 2016 r. Do przedmiotowej sprawy nie znajdują bowiem zastosowania przepisy o postępowaniu uproszczonym, w tym przepis art. 505⁴ §1 k.p.c. stanowiący o niedopuszczalności zmiany powództwa. Roszczenie powoda co prawda dochodzone jest w oparciu o umowę łączącą strony, tym niemniej nie stanowiła ona jego podstawy.

Materialnoprawną podstawą rozstrzygnięcia są przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu. Powód wskazywał, że pozwana wzbogaciła się jego kosztem w wyniku dokonanej przez niego zapłaty zawyżonej kwoty z tytułu zużycia energii elektrycznej. W myśl art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Konieczną przesłanką roszczenia opartego na przepisie art. 405 k.c. jest istnienie współzależności pomiędzy powstaniem korzyści w majątku wzbogaconego i uszczerbku w majątkuubożonego. Ta współzależność polega przede wszystkim na tym, że zarówno korzyść jak uszczerbek są wynikiem jednego zdarzenia (wyrok Sądu Najwyższego z 18 grudnia 1968r., I CR 448/68). Zgodnie natomiast z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

W niniejszej sprawie powód, chcąc dowieść zasadności swego roszczenia, udowodnić musiał trzy kwestie. Po pierwsze, że w jego majątku nastąpił uszczerbek. Po drugie, że w majątku pozwanej powstała korzyść. Wreszcie po trzecie, że zarówno ta korzyść jak i ten uszczerbek powstały na skutek tego samego zdarzenia. Niewątpliwie dokonanie płatności za zużytą energię elektryczną przez powoda, którego to faktu strona pozwana nie kwestionowała spowodowało uszczerbek w jego majątku. Co do drugiej przesłanki odpowiedzialności z tytułu art. 405 k.c., za udowodnione uznać należy, że w majątku pozwanej powstała korzyść, bowiem uzyskała świadczenie pieniężne w wysokości ponad należną. Nie ma też wątpliwości co do tego, że oba te skutki wystąpiły w efekcie jednego zdarzenia - mianowicie wpłacenia przez powoda należności z tytułu zużycia energii elektrycznej. Tym niemniej mając na uwadze, iż pozwana uiszczała w toku procesu dochodzona należność, powództwo było niezasadne.

W ocenie sądu nawet gdyby przyjąć, że podstawą rozstrzygnięcia są przepisy normujące świadczenie nienależne, powództwo również podlegałoby oddaleniu. Zgodnie z art. 410 §2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Przy czym stosownie do treści art. 411 pkt 1 k.c. nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstaw do przyjęcia, że powód uiszczając na rzecz pozwanej dochodzoną pozwem kwotę zastrzegł prawo jej zwrotu. W aktach sprawy brak również wezwania do zapłaty konkretnej kwoty. Z akt sprawy - dokumentów prywatnych przedłożonych przez stronę pozwaną - pisma pozwanej z 06 maja 2016 r. wynika jedynie, że powód w dniu 18 stycznia 2016 r. wszczął postępowanie reklamacyjne. Nie można jednak na jego podstawie ustalić dokładnej treści pisma powoda, mianowicie tego, czy domagał się on zapłaty konkretnej kwoty, czy wzywał pozwaną do zapłaty, czy jedynie wnosił o wyjaśnienie przedmiotowej kwestii. Powód nie wykazał zatem podstawy żądania zasądzenia odsetek ustawowych, do czego był zobowiązany zgodnie z art. 6 k.c. i 232 k.p.c. Stosownie do treści art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia

nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W sprawach o bezpodstawne wzbogacenie, czy nawet świadczenie nienależne, żeby urzeczywistnił się moment zwrotu, koniecznym jest wezwanie dłużnika do zapłaty (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 28 listopada 2013 r., sygn. akt V ACa 628/2013; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 03 czerwca 2016 r., I ACa 45/16). Zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego z 10 maja 2012 r., sygn. akt II PK 24/12, na równi z wezwaniem do zapłaty uznać należy doręczenie odpisu pozwu. Przy czym mając na uwadze, że w niniejszej sprawie doręczenie odpisu pozwu miało miejsce w dniu 06 maja 2016 r., a zatem już po dniu 28 kwietnia 2016 r. i 04 maja 2016 r., w których to pozwana wystawiła na rzecz powoda faktury korygujące, dotyczące przeliczenia zużycia energii elektrycznej z grupy taryfowej(...) za okres od 17 maja 2010 r. do 20 sierpnia 2014 r., dokonała wyliczenia nadpłaty, którą była gotowa zapłacić na rzecz powoda, czy też potrącić z wierzytelności przyszłych, sąd uznał, że powód nie wykazał zasadności żądania w zakresie odsetek ustawowych.

W związku z tym powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości na mocy art. 6 k.c. a contrario.

O kosztach na podstawie art. 98 §1 k.p.c., obciążając nimi w całości powoda jako stronę przegrywającą. Składa się na nie wynagrodzenie jednego zawodowego pełnomocnika w kwocie 1.200 zł – ustalone stosownie do §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804) – wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, wynoszącą 17 zł. Ustalając te koszty Sąd miał na względzie również wyrażoną w art. 98 §1 k.p.c. zasadą, że strona przegrywająca sprawę jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi jedynie koszty procesu niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony.

W pkt III wyroku Sąd zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku kwotę 27 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych stanowiących opłatę w zakresie rozszerzonego powództwa.

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)